

Gipsbroek bij kinderen

Deze informatie is bestemd voor ouders/verzorgers van een kind dat wordt behandeld met een gipsbroek. Houd er rekening mee dat bij het vaststellen van deze behandeling de situatie voor iedereen anders kan zijn.

Waarom een gipsbroek?

Er zijn verschillende redenen voor een gipsbroek:

- breuken van het bovenbeen;
- nadat de heup uit de kom is geweest.

Hoe lang duurt de behandeling?

Hoe lang de behandeling duurt hangt af van de reden waarom uw kind een gipsbroek krijgt. Afhankelijk van de reden blijft het gips een aantal weken zitten. Uw behandelend arts heeft dit met u besproken.

Wat is een gipsbroek?

Een gipsbroek is een rondom aangelegd gips vanaf de taille tot aan de knie/knieën, enkel/enkels of teen/tenen met een uitsparing in het kruis. De binnenkant bestaat uit een stoffen bekleding met een wattenlaag, zodat de huid niet beschadigt. Aan de hand van de indicatie wordt bepaald of de gipsbroek één of twee pijpen heeft, en of dit halve of hele pijpen zijn.

Het aanleggen van de gipsbroek

De gipsverbandmeester legt (soms samen met de behandelend specialist) de gipsbroek aan op de gipskamer. U mag hier natuurlijk bij zijn. Soms wordt een gipsbroek aangelegd op de operatiekamer, bijvoorbeeld bij een botbreuk. Hier kunt u echter niet bij aanwezig zijn. Na het aanleggen van een gipsbroek wordt vaak nog een röntgenfoto gemaakt ter controle van de stand in de gipsbroek.

Vorbereiding op een gipsbroek

Het is van belang om u op een aantal praktische zaken voor te bereiden voordat uw kind in een gipsbroek thuiskomt. Hieronder staan een aantal punten waar u rekening mee kunt houden (afhankelijk van de leeftijd van uw kind):

- Maak de commode zo hoog mogelijk.
- Gebruik een box met een verhoogde bodem.
- Gebruik een wipstoeltje zonder opstaande randen.
- Uw kind in een zitzak plaatsen kan een ideale oplossing zijn: deze vormt zich namelijk om het kind heen.
- Voor oudere kinderen is het handig om bij een (thuis)zorgwinkel en hulpmiddelencentrum een ziekenhuisbed (hoog/laag bed) te lenen. Bedklossen om het eigen bed te verhogen kan ook. In dat geval is het ook handig om een ruggeleuning en/of een bed tafeltje te lenen.
- Voor grotere kinderen en tieners is het handig om een bed in de huiskamer te zetten, omdat ze zeker in het begin nog niet de hele dag in de rolstoel kunnen zitten. Ook 's nachts slapen zij in de kamer wanneer traplopen niet mogelijk is.
- Voor schoolgaande kinderen heeft u misschien ook elleboogkrukken nodig, als het gaat om één ingegipst been.

- Huur een (kinder)rolstoel met verstelbare rugleuning. Deze kunt u huren bij een (thuis)zorgwinkel en hulpmiddelencentrum.
- Een tuinstoel met verstelbare rugleuning kunt u thuis ook goed gebruiken.
- Overleg met de crèche of school over de situatie van uw kind en de mogelijkheden die er zijn.
- Denk aan het kopen of maken van kleding, één of twee maten groter.

Vervoer

Vervoer van uw kind is mogelijk door een gewone kinderwagen op te vullen met een kussen. Een Maxi-Cosy of autostoeltje opvullen met een kussen is niet veilig. Voor een kind in een gipsbroek is het lastig om een geschikt autostoeltje te vinden. Wanneer u geen geschikt autostoeltje heeft, wordt geadviseerd om het vervoer per auto zoveel mogelijk te beperken. Een geschikt autostoeltje kunt u huren bij <https://www.maxi-cosi.nl/c/maxi-cosi-happy-hips-service>.

Schoolgaande kinderen in het gips hebben een rolstoel nodig. U heeft een kinderrolstoel met verstelbare rugleuning nodig, omdat de kinderen in een halfzittende houding zijn ingegipt. Ook moet de rolstoel beensteunen hebben die helemaal horizontaal kunnen, om de benen te ondersteunen.

Oudere kinderen kunnen vaak gebruik maken van een rolstoel voor volwassenen. Hierbij is het ook belangrijk dat de rugleuning verstelbaar is en er verstelbare beensteunen aanwezig zijn. U kunt kussens gebruiken om de stoel passend te maken. Vervoer is mogelijk op de achterbank van een gewone auto, een rolstoeltaxi of rolstoelbus.

Omgaan met een gipsbroek

Ondersteuning en tillen

Ondersteun een kind met een gipsbroek altijd bij de benen. Een kind mag dus nooit alleen opgepakt worden onder de oksels. Uw kind ligt meestal op de rug. Licht uw kind op de rug, leg dan een kussen of opgerolde handdoek onder de benen. Anders drukt de rand van het gips in de rug. Omdat de benen op deze manier iets hoger liggen, wordt ook zwelling van de voeten voorkomen. Het is goed om uw kind afwisselend op de rug en op de buik te leggen. Hiermee voorkomt u drukplekken. Afhankelijk van de gipsbroek (en pijp) is het ook mogelijk uw kind op de zij te leggen. Ondersteun dan uw kind en de gipsbroek met behulp van kussens.

Verzorging

Uw kind kan met de gipsbroek niet in bad. Wassen met een beetje water (en zeep) en een washandje kan natuurlijk wel. Er mag tijdens het wassen geen water onder het gips lopen. Mocht het gips toch nat worden door bijvoorbeeld waswater of urine, dan kunt u het gips droog föhnen. Gebruik een föhn op de lauwwarme stand. Hieronder staan tips die van pas kunnen komen ter verzorging van uw kind en het gips:

- Nat gips kan worden gedroogd met een föhn (lauwwarme stand) of met papieren zakdoekjes.
- Vergeet niet de zakdoekjes weer weg te halen.
- Vies gips kunt u schoonmaken met een vochtig doekje en drogen met een lauwwarme föhn.

- Kruimelend of slijtend gips ontstaat doordat de wattenlaag ten opzichte van het gips gaat verschuiven door bewegingen van uw kind. Scherpe randen kunt u afplakken met onder andere vilt of breed Leukoplast.
- Jeuk: dit kan ontstaan doordat uw kind zweet onder het gips of doordat de kous en watten onder het gips nat zijn en niet voldoende gedroogd.
- Als u het gips zo goed mogelijk droog en schoon houdt voorkomt u jeukklachten bij uw kind. Voor het drogen van het gips en het verlichten van jeukklachten kunt u een föhn gebruiken op een lauwarme stand of een ventilator.
- Als u het idee heeft dat uw kind jeuk heeft, probeer ook eens aan de binnenkant aan de kous te trekken. Kleine plooitjes of onregelmatigheden kunnen namelijk een jeuk geven.
- Zo nodig kunt u bij de apotheek een middeltje halen om onder het gips te wrijven tegen de jeuk (Lotio Alba 5%).
- Als het gips begint te stinken kunt u een geurabsorberend middel halen bij de apotheek (bijv. Nilodor of Diba geurverdrijver). Als u er zelf een lekker geurtje op wilt doen dan is het belangrijk dat dit een middel is op alcoholbasis. Dit verdampt namelijk snel zodat het gips niet te nat blijft.
- Bij huidirritatie kunt u een klein beetje zinkolie op de geïrriteerde huid doen. Ook kunt u bij de apotheek cavilonspray kopen waar u een klein bescherm laagje mee op de huid aanbrengt.

Ontlasting

Urine en ontlasting moeten goed worden opgevangen. Dit kan door een kleinere gewone luier onder het gips aan te brengen en een grotere luier over het gips aan te brengen. Er zijn ook speciale inlegluiers verkrijgbaar bij uw apotheek of drogist (Tena-lady, Depend) als inleg, waar overheen u een gewone luier aantrekt. Het luiëren is niet gemakkelijk, er is weinig ruimte tussen het gips en het lichaam maar met wat oefening lukt het vaak prima.

- Verschoon regelmatig de luier van uw kind. Ook is het aan te raden om 's avonds weinig drinken meer te geven, om te voorkomen dat er 's nachts te veel urine in de luier komt.
- Stop de luier onder de gipsbroek, anders wordt het gips vies en nat. Leg uw kind ook op de buik, zodat u de luier aan de achterkant ook goed onder het gips kan krijgen.

Het gebeurt wel eens dat kinderen moeite krijgen met de stoelgang. Ze hebben minder beweging en er kan dan obstipatie ontstaan. Er zijn hulpmiddelen om de stoelgang te bevorderen. Hierbij kunt u denken 'Roosvicee Laxo'.

Als kinderen al zindelijk zijn voordat ze in het gips gaan, dan is dat ook met een gipsbroek goed mogelijk. Het is soms even zoeken hoe dit het handigst aangepakt kan worden. Hieronder volgen enkele tips.

- Soms kan uw kind nog op het toilet zitten, eventueel met behulp van een toiletverkleiner. U kunt dan een krukje of stoel voor de benen neerzetten en een kussen in de rug geven. Een nadeel is dat u uw kind op het toilet moet tillen.
- Een andere mogelijkheid is het gebruik van een ondersteek (po). Denk er wel om dat u het gips beschermt. Ondersteken zijn in verschillende maten te leen bij een thuiszorginstelling.
- Jongens kunnen plassen in een fles en meisjes in een schuitje; deze zijn te leen bij de een thuiszorginstelling.

- Als uw kind moeite heeft om dit op bovenstaande manieren te doen, is het aan te raden toch luiers te gebruiken in combinatie met een inlegluier. Na de gipsperiode is hij of zij snel weer zindelijk.

Haarwassen

Zorg ervoor dat tijdens het wassen van de haren de gipsbroek wordt beschermd en de gipsbroek droog blijft. Bijvoorbeeld door het aankleedkussen op het aanrecht te leggen met het hoofd boven de gootsteen.

Voeding

Borstvoeding geven aan kinderen met een gipsbroek is heel goed mogelijk. Het is even zoeken naar de goede houding voor moeder en kind. Een hoofdkussen of een voedingskussen kunnen hierbij handig van pas komen.

Doordat de kinderen in een gipsbroek minder beweging hebben dan normaal, hebben ze minder calorieën nodig. Wij adviseren u uw kind vaker en kleine beetjes te laten eten en drinken. Een volle maag kan erg vervelend zijn door de gipsbroek.

Hoe jonger uw kind is, hoe minder last het lijkt te hebben van het gips. Een uitzondering kan zijn wanneer uw kind last heeft van darmkrampjes. Het gips kan dan een belemmering zijn als uw kind de beetjes wil intrekken om een boertje en/of een windje te laten. Het is daarom aan te raden om iets langer na het voeden de tijd te nemen om uw baby te laten boeren door bijvoorbeeld rond te lopen.

Geef uw kind geen voedingsmiddelen die extra gasvorming in de darmen veroorzaken. U moet hierbij denken aan voedingsmiddelen als uien, bonen en erwten. Geef het kind meerdere keren op een dag kleine porties. Laat het kind ook geen koolzuurhoudende dranken drinken.

Kleding

Uw kind kan geen gewone broek aan. Als u toch een broek wilt aandoen, zorg dan dat de binnennaad van de broek wordt voorzien van een rits of van klittenband. Let er op dat u uw kind niet te warm aankleedt; de gipsbroek op zichzelf is al erg warm. Alleen een paar sokken is vaak al voldoende. Over de luier kan een gewoon rompertje worden gedragen. Neem bij voorkeur een pakje dat één of twee maten groter is dan u normaal gebruikt.

Slapen

Slapen is voor de kleinere kinderen vaak geen probleem. Bij oudere kinderen met een gipsbroek ontstaan soms andere slaapgewoontes. Ze slapen vaak korter, worden soms rusteloos en kunnen 's nachts angstig of verdrietig zijn. Kramp, jeuk en het onvermogen om te kunnen draaien, zorgen vaak voor verstoorde nachten van uw kind en daarmee ook van uzelf. Ondersteun het kind met behulp van kussens als het in bed ligt. Ondersteun met name de onderbenen. Let hierbij op de rand van het gips in de rug. Deze kan in de rug drukken als de onderbenen onvoldoende ondersteund worden.

Belangrijke punten

Het is belangrijk voor de rugspieren en om doorliggen te voorkomen dat uw kind minstens eenmaal per dag een half uur op de buik ligt. Het kind krijgt dan een kussen

onder de buik. Dagelijks de billen en hielen masseren met bodylotion of een vette crème helpt ook om doorliggen te voorkomen. Om de spierkracht in de benen enigszins te behouden en om spitsvoet(en) te voorkomen is het goed als uw kind dagelijks een paar keer de tenen naar de neus brengt.

Controleer regelmatig:

- of het gips niet te strak is: kunt u overal uw pink tussen het gips en de huid steken? Dan zit het gips niet te strak. De huid bij de voetjes mag niet uit gaan puilen onder het gips. Het is belangrijk dat uw kind normaal blijft eten en ademen. Neem bij twijfel contact op met de gipskamer.
- op scherpe randjes of uitsteeksels van de gipsbroek: u kunt deze zelf bijwerken (zie ook p. 5).
- de kleur van tenen (roze) en temperatuur van tenen en voeten: neem bij paars of wit worden van tenen en voeten contact met de gipskamer. Blijft de temperatuur van de tenen en voeten normaal, dan zit het gips goed.
- of de tenen/voetjes nog goed kunnen bewegen.
- of de tenen niet wegzakken in het gips (de tenen zijn dan niet meer of slechter te zien).
- dat uw kind goed recht in het gips blijft liggen/zitten.

Wanneer moet u bellen?

Wij raden u aan contact op te nemen met de gipskamer bij:

- verkleuring of zwelling van de tenen
- huidproblemen (bijvoorbeeld roodheid of ontvelling)
- vaak en langdurig huilen
- hoge temperatuur

Het 'moeder-/vadergevoel' speelt een zeer belangrijke rol in het observeren van uw kind: voelt u zich niet zeker of twijfelt u ergens aan dan mag u altijd contact opnemen met de gipsverbandmeester. **U bent nooit lastig! Het gaat hier om uw kind.**

De eerste periode na een gipsbroek

De houding die in uw kind in zijn gipsbroek had is normaal geworden voor het kind. Als er geen vervolgbehandeling noodzakelijk is met behulp van een afneembaar spreidbroekje, bedenk dan dat het meteen naast elkaar brengen van de beide benen pijnlijk kan zijn voor uw kind. Laat het kind op eigen initiatief de normale houding weer aannemen en forceer dit niet. De spieren hebben tijd nodig om aan hun nieuwe houding te wennen.

Vragen

Stel uw vragen gerust aan uw arts of aan de gipsverbandmeesters. Heeft u tijdens de behandeling vragen, problemen of maakt u zich ongerust? Bel dan met de gipskamer of met uw behandelend arts. Buiten kantoor tijden kunt u de Spoedeisende Hulp bellen via het algemeen nummer van het MCL.

www.mcl.nl

Gipskamer (ma t/m vrij, 8.30 – 16.30 uur)

Spoedeisende hulp

©MCL juli 2024

058 - 286 69 04

058 - 286 66 66

Docnr. 36385 (2)